7/5660

T.C.
BAŞBAKANLIK
SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA

SAYI : B.02.1.SÇE.0.10.00.03/02/ 314
KONU : Soru Önergesi

13 SUBAT 2002

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: 25 Ocak 2002 tarih ve A.01.0.G.H.S.O.10.00.02-7/5660-13074/312202 Sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğünün 99 uncu maddesi gereğince, Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'ın Çocuk Satışı, Pronografisi ve Fuhuşu Ek Protokol'üne ilişkin soruları cevaplandırılarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Hasan GEMİCİ
Devlet Bakanı

EK: 3

"Türkiye'nin 9 Eylül 2000 tarihinde imzalandığı çocuk pornografisiyle mücadele ilişkin protokol, bir yıldır TBMM tarafından onaylanması bekleniyor." şeklinde çıkan haber doğrultusunda;

1. Çıkan haber doğru mudur?
2. Doğru ise, niçin bir yılı aşkın bekletiliyor?
3. Çocuk pornografisiyle mücadele; söz konusu protokolün TBMM'de onaylanmasına mı bağlıdır?
4. Protokol onaylanmadığı taktirde, bu mücadele askıya mı alınacaktır.Alınmayacak ise, şimdiye kadar çocuk pornografisiyle ilgili mücadele nasıl ve hangi yasal zeminde yürütülmüştür?

Sorularına ilişkin aşağıdaki cevaplar hazırlanmıştır.

1., 2., 3. Evet. Ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi 1990 yılında imzalanmış, 1994 yılında onaylanmış ve 1995 yılında Resmi Gazete' de yayımlanarak 2054 sayılı yasa ile iç hukuk kuralına dönüşmüştür. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne ek ihtiyari protokol olan Çocuk fahişeliği pornografisi ve satışı ile ilgili ek ihtiyari protokol taraf devletlerin çocuk satışı, pornografisi ve fuhuşun önlenmesini garanti altına almak amacıyla hazırlanmıştır. 9 Eylül 2000 tarihinde ülkemiz tarafından imzalanmıştır. Uluslar arası sözleşmeler prosedür gereği taraf ülkenin imzalaması sonrasında Meclis'ce onaylanması gerekmektedir. Söz konusu ek protokol, Meclis Dışişleri Komisyonundan geçmiş ve Meclis genel kurulunda görüşülmek ve onaylanmak üzere beklemektedir. Meclisin onaylaması ve Resmi Gazete'de yayımlanması ile yürürlüğe girecek ve onaylanmaya ilişkin belgeler Birleşmiş Milletler'e iletilecektir. Ancak, uluslar arası Sözleşme statüsünü kazanması en az 10 imzacı ülkenin onay işlemlerini tamamlayarak BM'e sunmaları ile ilişkilidir. Çocuk hakları Sözleşmesi'nin ülkemizde uygulanmasının izlenmesinden sorumlu koordinatör kuruluş olarak Bakanlığıma bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir. Söz konusu ek Protokol'e ilişkin Ülkemizce tamamlanacak olan onaylanma sürecinin devamında sorumlu kurumun görevlendirilmesi gerekmektedir.

4. ÇHS' nin çocuk haklarını; çocuğun ekonomik istismardan, tehlikeli işlerde çalıştırılmasından, her türlü cinsel sömürüye ve suistimale karşı korunması veya çocuğun eğitiminin, çocuğun sağlığı, fiziksel, ruhsal, moral ve sosyal gelişiminin zarar görmesinden korunması olarak tanımlamaktadır. ÇHS'nin 34. ve 35. maddeleri "Taraf Devletlerin fuhuş ve pornografi dahil, çocuğu cinsel sömürü ve suistimalden koruyacakları ve çocukların satışa, kaçırmaya ve fuhuşa konu olmalarını önlemek üzere her türlü çabayı göstermek Devletin görevidir" demektedir. Bu ek ihtiyari protokol söz konusu maddelerin hayata geçirilmesine yönelik uygulamalara açıklık kazandırdığı, konuya toplumsal duyarlılık ve bilincin artırılması ile mevcut yasaların uygulanmasının

sağlanması, uluslar arası düzeyde konunun daha geniş çaplı ele alınmasını sağlayıcı tedbirleri içermektedir.

Söz konusu Ek Protokol, Çocuk Satışı, Fuhuşu ve Pornografisi ile tanımlamaları içermekte ve Taraf Devletlerin konuya ilişkin ulusal ve uluslar arası önlemler alınmasını gerektirmektedir.

Protokolün içerdiği bir diğer konuda evlat edinmeye ilişkin uygulamalarda uluslararası yasal anlaşmaların ihlaline sebebiyet verilmemesine ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır.

Ek Protokol'de yer alan çocuk satışı, fuhuşu ve pornografisinde tanımlandığı gibi, çocuğun cinsel istismar amacıyla sunulması, kar amacıyla çocuğun organlarının transfer edilmesi, çocuğun işçi olarak çalışmaya zorlanması amacıyla kabulü, evlat edinmedeki ihlaller ve yukarıda sözü edilen eylemlerde yer alma veya katılma halinde taraf devletlerin bu kişilerin cezalandırılmasına ilişkin yasal düzenlemelerinin yapılması beklenmektedir.

Bu suçların mağdurlarının psikolojik ve fiziksel olarak iyileştirilmesine ilişkin yardımların sağlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılması taraf devletlerce sağlanmalıdır.

Konuya Ülkemiz açısından bakıldığında; Ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesinin 35.maddesi "Çocukların, satışa, kaçırmaya ve fuhuşa konu olmalarını önlemek üzere her tür çabayı göstermek devletin görevidir." şeklindedir.

Konuyla ilgili mevzuatımız;

TCK'nda "15 yaşını doldurmamış çocuğu kandırarak, fuhuşa teşvik edenler ve buna aracılık edenler en az 2 yıl hapis cezası ile cezalandırılırlar."

"Çocuğun, erkek kardeşi, velisi, vasisi, öğretmeni veya eğitmeni, çocuğu evlat edinenler veya çocuğun emanet edildiği hizmetli veya diğer kişiler tarafından kaldırılarak fuhuşa teşvik edilmesi durumunda, en az üç yıl hapis cezası verilecektir."

"Bu tür muameleye tabi tutulanların 15 yaşını doldurmuş olmakla birlikte, 21 yaşından küçük olmaları durumunda, ilgili şahıs 6 ay ile 2 yıl arasında hapis cezası ve ağır para cezası ile cezalandırılır."(Madde 435)

Türkiye'de çocukların cinsel tacizden korunması ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmıştır. TCK'nın 414,415, 416, 417 ve 418 maddeleri ile 2559

sayılı Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanununun 11. ve 12. maddeleri çocuklara yönelik cinsel sömürü ve cinsel taciz suçlarına ilişkin düzenlemeler yapmakta ve çocukları bu tür suçlara kaşı korumaktadır.

Bakanlığıma bağlı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, 2828 sayılı Kurum Kanunu doğrultusunda hizmetlerini sürdürmektedir. Söz konusu Kanunun 3.maddesinin (b) bendinde "Korunmaya Muhtaç Çocuk" kavramı beden, ruh ve ahlak gelişimleri veya şahsi güvenlikleri tehlikede olup; ana babasız veya her ikisi tarafından ihmal edilip, fuhuş, dilencilik, alkollü içkileri veya uyuşturucu maddeleri kullanma gibi her türlü sosyal tehlikelere ve kötü alışkanlıklara karşı savunmasız bırakılan ve başıboşluğa sürüklenen çocuk olarak tanımlanmış ve bu çocuklara yönelik hizmetleri de belirtmiştir. Ayrıca, Medeni Kanunda yer alan ve SHÇEK çalışma alanında yer alan evlat edinme hizmetlerine ilişkin düzenlemeler doğrultusunda tüzük hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.